

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucarestben 50 bant felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 62. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Kedd, 1931. március hó 17

Popovici győzött

A Ház asztalára tette le a kölcsön törvényjavaslatát

Bucurestiből jelentik: Popovici pénzügyminiszter ma reggel megérkezett Bucurestibe. A pályaudvaron Mironescu miniszterelnök, Manoilescu kereskedelmi és ipariügyi miniszter, Madgearu földművelésügyi miniszter, Tilea államtitkár és Anghelescu, a Banca Nationala új kormányzója jelentek meg fogadtatására, akik örömmel gratuláltak neki a kölcsöntárgyalásokon elért eredményért. Ma délelőtt a pénzügyminiszter Üfelségénél jelent meg kihallgatáson, akinek előterjesztette a kölcsöntörvényjavaslatát.

A kamara mai ülésén különben Negura (liberális) mindjárt a jegyzőkönyv felolvasása után szólásra emelkedik és kifogásolja, hogy nem szerepel a jegyzőkönyvben a kamara ama határozata, amely elveti azt az indítványt, hogy a ház naponta kétszer tartson ülést. (Mironescu kormánypárti) ezután azt panaszkolja el, hogy a Kadrilaterben a fiskus szigorúan szedi az adót. Madgearu válaszul Popovici helyett. Tudomása szerint a kadrilateri fiskust éppen enyhe magatartásra utasították, mert az ottani nép nagy nyomorban van. Stanescu (liberális) beszél ezután. Panaszkozik, hogy nem kapta meg az autonómia iránti ügyiratát, pedig interpellálni akart az ott történt visszaélések ügyében. Majd újabb interpellációt jegyez be a bukovinai erdészeti igazgatóság körüli szabálytalanságok dolgában.

Willer József (magyar párti) a következő szónok. Kéri a hadügyminisztert, mentesítse a tartalékos tiszteket az alól, hogy jelentkezésnél egyenruhában jelenjenek meg, mivel a kisebbségi tartalékosok közül igen soknak nincs egyenruhája, amelynek beszerzése tetemes összeget emészt fel. Cuza a nyomorgó hadirokkantak érdekében szólal föl. Elismerést érdemlő beszéde sem maradt el botrány nélkül. Iorga és Lupu ugyanis állandó közbeszólásokkal zavarták, Iorga például ezt mondta: i

— Csodálatos, hogy Cuza ur mond ilyesmit, aki generációkat tett szerencsétlenné...

Ezután Mironescu miniszterelnök leteszi a Ház asztalára a kölcsönkötés kapcsán létrejött törvényjavaslatokat, amelyek között szerepel a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítására vonatkozó törvényjavaslat is. Majd a miniszterelnök kiment a távollevő és gyengélkedő Popovicit, hogy nem jelenthetett meg a Kamarában. Pardos (kormánypárti) a Monitorul Oficialnál történt pazarlást teszi szóvá, végül a kamara elfogadja a színház-törvény módosítását és ezzel az ülés véget is ért.

Belpolitikai körökben valószínűleg tartják, hogy a kölcsönkötés belpolitikai mozgolódások véget is értek. Hiába támadta néhány ellenzéki lap elkeseredetten még a tárgyalások alatt Popovici pénzügyminisztert, eredményt nem tudott elérni, mert még a pénzügyminiszter távozását sem tudták kiereszkölni. Kormánykörökben most már biztosra veszik, hogy Popovici pénzügyminiszter nem távozik, annál is inkább, mert ha elhagyná helyét, a külföld könnyen arra gondolhatná, hogy a román közvélemény elégedetlen a kölcsön feltételeivel és ezért követeli a pénzügyminiszter távozását. Így tehát a kormány változatlan összeállításban marad a helyén. Miután ezeken a nehézségeken átvergődött, minden erejét arra fordítja, hogy külpolitikai és nemzetgazdasági téren szép sikereket jelentő tevékenységet folytasson ki.

Titulescu nyugalmat hozott

Külpolitikai jelentőséget tulajdonítanak a londoni követ itthoni tárgyalásainak — Előnyösen érezteti hatását a lekötött kölcsön az ország pénzügyi piacain

A szociáldemokraták aziránt érdeklődnek, kik pártfogolják a közpénzek tolvajait

Bucurestiből jelentik: A ma délutáni bucuresti-i lapok Titulescu hazai útját már nem mint belpolitikai szenzációt emlegetik, amely fontos változásokat sejtet, hanem külpolitikai szempontból mérleget és különösen vámszerződésekkel hozták összefüggésbe. Ma egyébként Titulescu több fontos tanácskozást folytatott különböző politikusokkal és hosszabb ideig tárgyalt Ducával. A lapok úgy tudják, hogy az ország londoni követe a hét elején utazik vissza állomáshelyére.

Mértékadó körökben meg vannak győződve arról, Titulescunak élénk szerepe volt a belpolitikai helyzet kialakulásában. Most már

nyilvánvaló, hogy Titulescu és Dima Cezaianu hazatérésének az volt a főcélja, hogy itthon vizsgálják meg az olasz-francia közlekedést és a francia-angol egyezmény megkötésének külpolitikai hatását.

Titulescu egyébként nem sokáig marad az országban, március 25-én már utazik. Utazásának célja ezúttal Páris, ahol fontos tárgyalásokat kell lefolytatnia. A kölcsön mindenütt rendkívül kedvező fogadtatásra talált. Az ország pénzügyi piacán a forgalom határozottan élénkült. A kölcsön aláírásáról szóló törvényjavaslatot ma terjesztik a kamara elé. Este hat órakor minisztertanács lesz, amelyen szintén a kölcsön ügyével foglalkoznak.

Eltűnt a vagyonok ellenőrzéséről szóló törvényjavaslat

A szociáldemokratapárt tegnap a fővárosban három helyen is tartott gyűlést, amelynek szónokai meglehetősen éles hangon kritizálták a kormányzat működésének hibáit. Az egyik gyűlésen Radaceanu képviselő beszélt, aki feltette a kérdést, hogy miért nem terjesztik a parlament elé a vagyonellenőrzési törvényt. Elmondta, hogy a szociáldemokratapárt ebben a kérdésben törvénytervezetet dolgozott ki, a melyet be is nyújtott, de amely azóta el is tűnt.

Valahányszor sürgetik, mindig csak az a válasz, hogy a párt szószólóit demagógiával vádolják. — A szociáldemokratapárt tudni akarja — mondotta Radaceanu, — hogy kik pártfogolják az országban a közpénzek tolvajait?

A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben munkanélküli segély kiosztását, a betegsegélyező egységesítését és az adóterhek csökkentését követelték.

Nem bojkott-mozgalom!

A kormányzóság akciója a belföldi ipar érdekében
Erdekes plakátok Arad uccáin — Felhívás a közönséghez és a kereskedőkhöz — Drága a hus és a kenyér

A Kormányzóság drágaságellenes akciója ma újabb etappjához érkezett. A mai napon érdekes tartalmú falragaszok érkeztek az aradi városházára, a kormányzóság ama kérésével, hogy a falragaszokat plakatirozzák ki a város területén. A háromnyelvű: román, magyar és német nyelven nyomtatott plakátok a lakossághoz intézve felhívást a drágaság letörésére érdekében és azokat Faur Livius kereskedelmi és ipari vezérfelügyelő, az akció vezetője írta alá.

A falragaszokon Faur elsősorban arra tér ki, hogy a gazdasági krízis napról-napra súlyosabb lesz és azt mindenki megéri, a termelő éppen úgy, mint a fogyasztó. A krízist a fogyasztás csökkenése idézte elő, mindenki a minimumra redukálja igényeit és a vásárolt áru egyrésze pedig a külföldről származik, ami csak növeli a bajt.

— Tekintettel arra, hogy mindannyiunk létérdekéről van szó, — mondja a plakát — azzal a felhívással fordulunk a kormányzóság összlakosságához, hogy mostantól kezdve kizárólag belföldi és elsősorban a mi kerületünkben származó cikkeket vásároljon. Külföldről csak azt vásároljuk, amit kerületünkben, illetve országunkban nem kaphatunk. Nemzetiségi, felekezeti és politikai pártállásra való tekintet nélkül apellálunk mindenkihez, hogy utasítsa el a külföldi árut. Különösképpen a jobbmodu emberekhez fordulunk és kérjük őket, mondjanak le a megszokott külföldi cikkek használatáról. Ne felejtsek el, hogy minden egyes belföldi termék felhasználásával hozzájárulnak egy hivatalnok, egy munkás alkalmazásában tartásához s így a belföldi gazdasági válság letöréséhez. Apellálunk a kereskedőkhöz és arra kérjük őket, legyenek segítségünkre akciónkban és üzletükben csakis belföldi árut tarissanak természetesen

előny adva azoknak, amelyeket a mi kerületünkben állítottak elő. Ezenkívül elégedjenek meg minimális haszonnal és igyekezzenek nagyobb forgalmat elérni, animálva a közönséget a vásárlásra.

— Hasonlóan nagy bizalommal fordulunk a kerületünkben működő gyárosokhoz. — folytatja az érdekes plakát — redukálják érezhetően készítményeik árát és a mai viszonyoknak megfelelően, a racionalizálás igénybevételével, jöjjenek a piacra jóminőségű, olcsó áruval. „Kis haszon, nagy fogalom” legyen a jelszavuk és meg vagyunk győződve arról, hogy ezen jelszó alkalmazásával megszűnik az elbocsátások kényszerhelyzete, sőt az eddig elbocsátott alkalmazottakat is visszavehetik.

A felhívás ezután a mézárásokhoz, hentesekhez és pékekhez szól, arra kérve őket, redukálják szintén árait.

— Teljesen megengedhetetlen, hogy a malacacsont buza és állatárak mellett, a mi gazdag kerületünkben, oly drága legyen a hus és kenyér.

A közönséget arra kéri a falragasz, ne redukálja indokolatlanul szükségleteit.

— Végül kötelességünknek tartjuk hangoztatni, — fejezi be a felhívás — hogy jelen akciónkkal egyáltalában nem szándékozunk bojkottmozgalmat indítani a külföldi termékek ellen, annál is inkább, miután az akció ideiglenes jellegű mentőakció, amely csak addig tart, míg a gazdasági válság véget ér. Senkinek veheti rossz néven tőlünk, — mondja — ha saját erőnk felhasználásával akarunk segíteni magunkon.

Faur Livius a hatóságok, az egyes intézmények és egyesületek támogatását is kéri érdekes akciójához.

A walesi hercegnek szánt bomba a merénylőt robbantotta fel

A buenos-airesi angol kiállítás kapujában akarta elkövetni a merényletet az olasz anarchista — A merénylőn kívül a villamos három utasa is szörnyethalt

LONDONBÓL jelentik: Buenos Airesből érkező jelentések szerint tegnap a walesi herceg ellen egy olasz anarchista merényletet akart elkövetni, de a merénylet szerencsére nem sikerült. A hercegnek szánt bomba, melyet egy Pieretti nevű olasz anarchista vitt magával villamoskocsiban az angol kiállítás megnyitására, idő előtt robbant föl és a kiállítás bejárata előtt megölte Pierettit és a villamoskocsi három más utasát. A kocsi többi utasai is megsebesültek a bomba erejétől, amely óriási zajjal robbant föl és a villamost is szétvetette.

A robbanást óriási izgalom követte, melynek folyamán a rendőrség letartóztatott egy angol urat is, aki a walesi herceg környezetéhez tartozott.

A közönség rárohant a letartóztatott angolra és alaposan elverte. Csak nagynehézen sikerült az angol kiállításon igazolni a szerencsétlen embert, kit, ha idejében nem mentenek ki, valószínűleg agyonvernek. A rendőri kutatás minden kétséget kizáróan megállapította, hogy Pieretti a kiállításra akarta vinni a bombát, melyet a walesi hercegnek szánt. Valószínűleg azt tervezte, hogy a kiállítás megnyitásánál közel kerüljön a herceghez, aki, rendes szokása szerint, ezúttal sem vett igénybe semmiféle védelmi rendszabályt. A nyomozás nagy eréllyel folyik, de az eredményről a rendőrség egyelőre nem hozhat részleteket a nyilvánosság elé.

Forradalom Monte Carloban

Kávéházakban üléseznek a „titkos” összeesküvők, akik detronizálni akarják II. Lajost

Párisból jelentik: Monte Carloból jelentik, hogy különböző híresztelések szerint, Monacóban forradalom kitörése áll küszöbön. Állítólag összeesküvők szervezkednek, akiknek az a céljuk, hogy II. Lajos herceget lemondassák trónjáról és vejét, Péter herceget tegyék a helyébe. Az utóbbi Monaco lakossága körében, hír szerint nagy népszerűségnek örvend. Különböző kávéházakban máris több titkos összeesküvő-ülés folyt le és a rendőrfőnök indítatva érezte magát, hogy az őráratokat megduplázza.

Mindezeket azt hitték, hogy Péter herceg, aki időközben elvált Sarolta hercegnőtől, Franciaországban, messze Monacótól él. Most azonban kiderült, hogy a trónaspiráns herceg egy kastélyban ültette fejét a főhadiszállását, amely mindössze két kilométernyire van a monacoi határtól.

A monacoi forradalmárok terve az, hogy

április 15-én felkelést szerveznek. Ezen a napon — mondják — Monaco népe kivonul az utcára és valóban alkotmányos és parlamenti kormányzatot követel. Erre Péter herceg bevonul Monacoba, II. Lajost pedig megfosztják trónjától. Lajos — hangoztatják az elégedetlen elemek — rendőrkormányt állított országá elére és személye fölött a legsebélyebb bírálatot sem lehet gyakorolni. Aki nyilvánosan akár csak egy szót is ejt ellene, a törvény elé kerül. Sőt — határozottan rossz nyelvek szerint — Lajos még országa úgynevezett jó társaságában sem örvend valami nagy népszerűségnek. Ha valahol megjelenik, az utóbbi időben már senki sem emelkedik fel a helyéről, amit a herceg mindannyiszor ironikus mosollyal nyugtat.

Ugyátszik, Monaco sem akar elmaradni a főbbi „hatalom” mögött és történelmet akar csinálni.

Pogányok a Vatikánban

Nyugodtan pihentek mintegy tizenöt századon át. Örök álmukat aludták: Octavius, Flavius, Cornelius, Lucius vagy Julius volt a nevük: Nagyon mindegy, mert egyszerű, jelentéktelen, szegény polgárai voltak a régi, hatalmas, gazdag Rómának. Földi javaiktól nem váltak meg talán a halálban sem és amikük volt — apró ékszerek, — azt elvitték magukkal a sírba is. Felettük rohant tovább az élet, dübörgött a föld. Hozzá szoktak...

Az Örök város terjeszkedni kezdett és paloták, templomok épültek a Tiberisen túl... 1503-ban II. Gyula lett a pápa. Az állam hadat viselt és az államfő, a pápa, vezette a hadakat. A háboruban jó az óvatosság, fontos a védelem. II. Gyula, a hadvezér, erre is gondolt és új, hatalmas bástyát építtetett... Magasba lendültek a csákányok, dübörgött a föld. A halottak álmát megzavarták. Rátaláltak a sírokra a munkások és elvették a szegény halottak utolsó földi kincsét is. Aztán megint csend lett, a bástya elkészült és Róma pogányainak kis temetőjét nem háborgatta többé senki.

A laterani konkordátum, melyben az olasz állam elismerte és biztosította a vatikán független államiségét és a pápa államfői jogait, új életre keltette a Tiberisen túl fekvő, szűk határok közé ékelt egyházi államot. Megkezdődött a berendezkedés, megindult az építkezés. Hamarosan elkészült a kis állam külön telefonközpontja, postahivatala, rádióállomása, felépült a kormányzósági palota, a törvényszék és még több más épület. Mult év nyarán kijelölték az építendő vásárcsarnok helyét is a via di Porta Angelica mentén. II. Gyula pápa bástyája közelében. Alig kezdtek azonban hozzá az alapítvány munkálataihoz, midőn Bartolomeo Nogara, a vatikáni muzeumok igazgatója elrendelte az építkezés beszüntetését, mert a felásott területen római sírok bukkantak elő. Az építkezés helyett szakzerű ásátás kezdődött. Enrico Josi, a Budapesten is ismert híres archeológus vezette a munkát, melyet maga XI. Pius pápa rendelt el.

Az Illustrazione Vaticana, Vatikán város képes folyóirata, rendkívül érdekes cikkben és gyönyörű képekben számol be legutolsó számában az ásátások eredményéről. 1930. augusztusában kerültek napfényre egy hatalmas kolumbárium épületének maradványai, melynek padozatán kis terrakottacsövek sorakoztak egymás mellett. Ezek a csövek a mélyben elhelyezett, művészi kivitelű edényekbe vezettek, melyekben az elhamvasztott halottak maradványait helyezték el. Szeptember elején a kolumbáriumok újabb csoportja bukkant elő, melyeknek tégláiból pontosan megállapíthatták, hogy azok Flavius idejében épültek.

A további ásátások folyamán még több mint harminc halottaskamarát tártak fel, melyeknek mindegyikében 20—30 római polgár hamvai nyugodtak. A felásott terület körülbelül 630 négyzetméter, de bizonyosnak látszik, hogy ez csak kis része lehetett annak a római temetőnek, mely a vatikáni dombokon terült el. Minden jel arra mutat, hogy a sírok sora dél felé húzódott, a mai vatikáni nyomda és a X. Pius pápa által építtetett Belvedere-palota alatt.

A feltárt sírok közül a legelőször talált három kolumbárium a legrégebb. Ezek Flavius-korabeliek. Mellettek valamikor egy ut vezetett, de később ezt az utat is beépítették sírkamarákkal. A három régi kolumbárium falain itt-ott festett virágdiszítés látható. Az egyiknek meglehetősen épségben maradt az egyszerű, kockaalakú, kavicsokkal kirakott mozaikpadlója. Van olyan kolumbárium is, mely emeletes és két egymásfeletti sorban vannak benne elhelyezve a terrakottacsövekkel összekötött hamvedrek. Ennek a vatikáni leletnek nem az épségben maradt padozat vagy a néhol látható egyszerű dekoráció ad különösebb értéket, hanem az, hogy ezek a sírok a legtisztább képét adják a régi rómaiak temetkezési szokásainak. Soha még egyetlen hasonló lelet nem tárta elénk ilyen csalhatatlan pontossággal a két évezred előtti temető titkát. A hamvakat őrző edényekben az elégett csontmaradványokon kívül hamut és megszenesedett famaradványokat találtak. Feltűnő volt az is, hogy az edényekbe ve-

Vádak a város vezetősége ellen

a tisztviselőperrel kapcsolatban — Dr. Luta polgármester nyilatkozata

Az aradi városi tisztviselők körében általános elkeseredést idézett elő az a körülmény, hogy tízmillió perikben még mindig nincs ítélet, miután a tárgyalást — mint megírtuk — a város jogi képviselője: Perietianu ügyvéd megbetegedése miatt el kellett halasztani április 4-ikére. Az elhalasztással kapcsolatosan a városi tisztviselőknél az a verzió tartja magát, miszerint a város tudatában van annak, hogy a pert elvesztette és ezért mindent elkövet a folytonos elhalasztásra nézve. Ezért kellett Perietianunak hirtelen megbetegednie. Ma kérdést intéztünk az ügyben Luta Cornel dr. polgármesterhez, aki a következőkben felel meg az elterjedt hírekre.

— Sem én, sem más nem járt el ilyen irányban. Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a halasztás a város vezetősége bármelyik tagjának intervenciójára történt, mert sem előzetes, sem utólagos tudommal ilyen lépést senkisémet kért az ügyvédtől. A városnak éppen ellenkezőleg, az lenne az érdeke, hogy mielőbb ítélet legyen az ügyben, mert tisztán akarjuk látni a helyzetet. Amennyiben a tisztviselők keresetét elutasítják, úgy az ídel költségvetésben, erre a célra felvett hat millió lejt utak rendbehozására fordítjuk, ha elvesztünk, akkor gondoskodnunk kell arról, hogy január 1-én újabb hat millió álljon rendelkezésre a tisztviselők kielégítésére. Mindent el fogunk követni arra nézve, hogy április negyedikén végre ítélet legyen a tízmillió per ügyben.

Eddig a polgármesteri nyilatkozat. Információnk szerint egyébként a város jogi képviselője arra hivatkozik periratában, hogy a minisztertanácsi rendelkezés, amely a városi tisztviselőknél is megadja a különleges pótlékokat és amely a per alapját képezi, alkotmányellenes, miután sérti a város autonómiáját.

zető csövek minden esetben igen pontosan és nagy gondal vannak beillesztve, nehogy egyetlen porszem is a hamveder mellé hullhasson. Nyilvánvaló tehát, hogy a rómaiak kegyeletű halottaik iránt még a legszegényebb osztályoknál is — a vatikáni ásátások pedig a legszegényebb osztályhoz tartozó halottak sírjait tárták fel — igen ki volt fejlődve. Ezt mutatják a hamvakat őrző edények gondos konstrukciója, a csövek pontos beillesztése és a kolumbáriumok díszes megépítése.

A szegénysorsú halottak sírjai között mindössze egy márványból készült síremlék került napfényre, mely valamelyik gazdagabb római polgár földi maradványait őrizte. Külön érdekesség ennek a pogány temetőnek az is, hogy a különböző korok háromféle temetkezési módját egymás mellett találjuk benne: a halottégetés, az elföldeléssel kombinált halottégetés és az első keresztények katakombáiban szokásban volt temetkezés nyomait.

Keresztény sír nyomára ebben a zónában nem találtak, pedig nem sokkal messzebb ettől a helytől De Rossi 1890-ben egy gyönyörű keresztény szarkofágra bukkant, amelyet a koppenhágai Ny-Carlsberg-muzeumban helyeztek el. További kutatást ezen a területen lehetővé teszi a sok hatalmas épület, mely a feltárt sírokat körülveszi, tudjuk azonban, hogy ugyanitt, alig valamivel tovább, keresztények is temetkeztek. A vatikáni dombokon elterülő temető felé valamikor a környező hívek kis csoportja közeledett a via Cornelia irányából, hogy egy megkínzott mártír elgyötört testét helyezze örök nyugalomra valamelyik egyszerű sírban. Alig két évszázad telt el és a székely, egyszerű sír felett, Szent Péter sírja felett, felépült Konstantin császár hatalmas bazilikája. Azután további tizenkét század tünt tovább és akkor kezdetét vette Bramante, Michelangelo és Bernini egymást követő, de egy célt szolgáló, több mint száz esztendeig tartó munkája és a most feltárt pogány temető szomszédságában megépült a keresztény világ legnagyobb, legszebb temploma, a Szent Péter-bazilika.

Dimitrescu prefektus és Lutai polgármester állást foglalnak a pászkaárak leszállításáért

Az érdekelt hitközségek vezetői szerint a pászkaárak megállapítása autonóm jog. Ingyenpászká a szegényeknek — A hatóságok az árleszállítás mellett nyilatkoznak —

Széles körben keltett meglepedést az aradi zsidóság körében az *Aradi Közlöny* híradása, amelyben az aránytalanul magas pászkaárak ellen megindult akcióról számolt be. Megírtuk, hogy memorandum készült el, melyben a város ármaximáló bizottságát a pászkaárak szabályozására kéri, azzal az indokolással, hogy a husvéti ünnepek alatt a pászka a zsidóság számára éppen olyan elsőrendű közszükségleti cikk, mint a kenyér. A memorandum benyújtása a közeli napokban meg is történik. Az akcióra nézve érdekesnek tartottuk megszólaltatni Dimitrescu Constantin belügyi vezérfelügyelő, delegált prefektust, valamint Lutai Cornel dr. polgármestert, akik az alábbiakban szögezték le álláspontjukat ebben a kényes kérdésben.

— Az aradi hitközségek autonóm joga saját maguk adminisztrálására vonatkozik — jelentette ki Dimitrescu Constantin, delegált prefektus — de a pászka készítés, illetve eladás már üzlet, amely a spekulatörvény rendelkezései alá tartozik. *Véleményem szerint a mai buzáárak mellett szó sem lehet 35 lejes pászkaárról*, mert a rezsit leszámítva, maximálisan 30 százalékos nyereséget kontemplálhatnak az eladók a maguk számára. Ha az akció konkrét formát ölt — miután hivatásom a lakosság minden rétegének megvédését írja elő — megteszem a szükséges intézkedéseket, hogy az illetékeseket az árak leszállítására bírjam.

Felkerestük ezután a polgármestert, akit aránytalanul kérdeztünk meg, mi az álláspontja arra az esetre, ha a pászka árának maximálását fogják kérni.

— Az így mindenestre érdekes és széles alapot ad a vitára. Ha a memorandum beérkezik, feltétlenül teljesítem az érdekeltek kérelmét — mondotta Lutai dr. — és a beadványt a maximáló-bizottság elé utalom. Annak lesz hivatása elbírálni, beleavatkozhatunk-e a pászkaárak megállapításába. A magam részéről a legmelegebben támogatom az akciót, amelynek igazságosságát elismerem és a bizottságban a pászka árának maximálása mellett foglalkozni állást, miután nem tartom a

mai viszonyokkal arányosnak a 35 lejes pászkaárakat.

A hatóságok rokonszenve teljén az akció mellett nyilatkozik meg, ami természetes is, miután ez is egyik állomása a drágaság elleni harcnak. Az érdekelt hitközség vezetői viszont arra az álláspontra helyezkednek, hogy a pászkaárak megállapítása autonóm jog, különben is a szegényebb osztály számára kedvezményes, a teljesen szegényeknek pedig díjmentesen adnak pászkaárakat a husvéti ünnepekre. Mint értesítünk azonban, a kedvezményes pászkaárakat erősen limitált mennyiségben adják ki, úgy, hogy az semmiképpen sem áll arányban a 35 lejes árral. Az akció további fejleményeit mindenestre általános érdeklődés kíséri, amál is inkább, miután Arad az első erdélyi város, ahol ilyen irányban akció indult meg. (m. r.)

Elhívó és hang
szépség és hang
Jeanelle Mac Donald

100%-ig színes Paramount produkció

Dennis King
Impozáns megjelenés és ének

A Csavargókirály

Operaszerű filmjáték gyönyörű ének és zenével

Central-mozgóban.

Warner Oland
Eltört művészi játék

Lilian Roth
Kellemes, bájos filmjelenség

Kun Andor fogva marad

Elutasították a felfolyomódását

Clujról jelentik: Ma foglalkozott a törvényszék vádtanácsa Kun Andor felfolyomódásával, amelyben azt kérte, hogy semmisítse meg a törvényszék a vizsgálóbírónak újabb harmincnapos vizsgálati fogságot elrendelő határozatát. A törvényszék elutasította Kun Andor felfolyomódását és helybenhagyta dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró végzését, amely elrendeite a vizsgálati fogság meghosszabbítását. Kun Andor ügyével kapcsolatban tovább folyik a vizsgálat a feketeszesz ügyében és erre a hétre ismét több, mint ötven tanút idézett meg Dunca vizsgálóbíró.

Akik mindenképpen az aradi monopólraktárt akarják kifosztani

Ma délelőtt megjelent az aradi központi rendőrségen Genescu, az aradi monopólhivatal igazgatója és elmondotta, hogy már több ízben ismeretlen tettesek éjnek idején beakartak hatolni a monopólraktárba, hogy azt kifosszák. A monopólhivatal elmondotta, hogy először pár hónappal ezelőtt tettek kísérletet ismeretlen egyének arra, hogy a raktárba bejussanak, még pedig a tisztviselő lakásokon keresztül.

A rutinos betörők ügylészük nem akarták belenyugodni ebbe a kudarcba végződött kísérletbe, mert az elmúlt éjszaka újra látogatást tettek a monopólraktárban, ezúttal azonban már a háztetőn óhajtottak a dohányt rejtő raktárba bejutni. A szerencse azonban ez alkalommal sem kedvezett, mert ismeretlen zavaró körülmény folytán, a betörők kénytelenek voltak zsákmány nélkül távozni. A monopólhivatal kérte a rendőrséget, hogy állítson egy őrt a monopólhivatalhoz.

Egymillió dollár értékű ékszert raboltak el autósbanditák Miamiában

New-Yorkból jelentik: Az amerikai milliárdosok kedvenc fürdőhelyén, a floridai Miamiában olyan nagyarányú ékszerrablás történt, amelyre az amerikai bűnügyi krónikában eddig példa még nem volt.

A fürdőhely főuccáján fényes nappal banditák megtámadták a Charlton és Társa ékszernagykereskedő cég egyik főtisztviselőjét, berán cigálták egy autóra és ott lövésre tartott revolverekkel arra kényszerítették, hogy az üzlet páncélszekrényeinek kulcsát adja nekik. A főtisztviselő kényszerhelyzetében teljesítette a banditák kívánságát.

A revolverekkel és kézigranátokkal felfegyverezett betörők erre autójukon az ékszernagykereskedés elé hajtottak, ott a kezeik között lévő kulccsal minden nehézség nélkül felnyitották az ajtókat és minden elemelhető értéket elvittek. A hivatalnokot ezután kezénét és lábánál összekötözték, szájába rongyosmót tömtek és egy üres külvárosi lakásba vitték, ahol az ajtót rázárva, magára hagyták. Csak a véletlen vezetett a megtámadott ember nyomára.

Az eddigi vizsgálat szerint, a hatalmas zsákmány értéke az egymillió dollárt is meghaladja.

Diáksztrájk tört ki Nagyváradon a felsőkereskedelmi egyensapkái miatt

Amikor az igazgató hajthatatlan — Harmincnegyzet diák civilkalapban követel elégtételt, mert kizavarták őket az osztályból

Feltűnést keltő botrány játszódott le ma délelőtt a nagyváradai állami felsőkereskedelmi iskola negyedik osztályu tantermében. A botrány aktív szereplői Saghin Gavril, az iskola igazgatója, valamint a negyedik osztály érettségi előtt álló növendékei.

Egy törvénycikk szerint a felsőkereskedelmi iskola negyedik osztályának növendékei nem kötelesek az előírt diáksapkát viselni, hanem járhatnak kalapban is, ha úgy tetszik. A diákok éltek is ezzel a jogukkal és tegnap délelőtt kalapban jelentek meg az iskolában.

Mikor az iskola igazgatója belépett az osztályba és észrevette, hogy a diákok civilkalapot hoztak magukkal, felszólította őket, hogy azonnal tegyék le a civilkalapot és hordjanak továbbra is diáksapkát. A diákok kijelentették, hogy joguk van diáksapka nélkül járni és kérték az igazgatót, respektálja ezen jogukat.

Kommunista képviselőt lőttek le egy nemzeti szocialista helyett a hamburgi autobuszon

Golyózaport zúdított az autobusz utasaira egy rendőrmester és a barátja

BERLINBŐL jelentik: Hamburg közelében a helyi autobuszon három politikai büntetett revolverrel merényletet követett el Ernst Henning, a hamburgi parlament kommunistapárti törvényhozója ellen. Henning éjjel háromnegyed egy órakor Hamburgba volt hazatérőben, amikor három revolveres fiatalember felszállott az autobuszra és előbb szavakkal inzultálták Henninget, majd revolverükből számos lövést adtak le rá. Henning azonnal meghalt. Egyik golyó egy tanítónőt is súlyosan megsebesített. A támadók, miután meggyőződtek

arról, hogy Henning életét kioltották, leugrottak az autobuszról és eltűntek az éjszakában. A rendőrség a jobboldali radikálisok körében keresi a tetteseket.

A politikai merénylet két tettese: Jansen rendőrmester és barátja a késő éjjeli órában jelentkezett a rendőrségen és elmondták, hogy ketten követték el a merényletet. Nem a kommunista képviselőre akartak löni, hanem a nemzeti szocialisták egyik exponált tagjára. A merényletet tehát nem előre megfontolt szándékkal követték el.

Az igazgató hajthatatlan maradt és miután a diákok ismétlenül kijelentették, hogy nem hajlandók a diáksapkát felvenni, kikergette őket az osztályból. A diákok azzal válaszoltak az igazgatónak ezen eljárására, hogy sztrájkba léptek. Délelőtt már 38 diák civilkalapban megjelent az iskolában és az igazgatónak bejelentették a sztrájkot. Kijelentették, hogy nem hajlandók visszamenni az iskolába.

Kiváló
ujdonságok
KERPEL könyvtárban.
Havi díj 40 Lej
A könyvek újak és tiszták.

Színház — Irodalom — Művészet

Mandarin

Poór Lili és Janovics Jenő dr. felléptével

Tökéletes előadásban gyönyörködhetett ma este a színház közönsége. Poór Lili és Janovics Jenő dr., mint vendégek léptek fel a Mandarin című hatásos drámában. A vendégművészek az izgalmas dráma minden jelenetét mesterien játszották meg. A közönség hálás tapsokkal honorálta a művészek különleges élményt nyújtó szereplését. A drámai együttes nagy igyekezettel alkalmazkodott a vendégművészek játékához. (—)

A városi zeneiskola hangversenye

A növendékek sikeres fellépte

A vasárnap esti koncert sikere elsősorban Scherhag Ernő érdeme, akinek lelkes agitációja és szervezőképessége pótolta a szerényebb eszközöket, úgy, hogy a csak növendékekből álló zenekarral — fuvósok nélkül is, — kiváló teljesítményt nyújtott. Baranyi Izabella és Lenke vonószekari kísérettel Bach d-moll Concertját játszották szép tónussal, a klasszikus stílus megőrzése mellett. Freiman Sándor Popper Spinnlied-jének feltűnő készséggel való, könnyed előadásával tünt ki. Wohlbereg Magda ügyesen kísérte zongorán. Vajda János hegedűszáma szinte tetőzést aratott. Az est központjában Tschairowsky zongorakoncertje állott. A zongoraszámot Rényi Józsa zenetanár úr látta el, magas technikai tudás és a műszellemének helyes átérzése párosult játékában. A Kadenciát és a Finale ritmikus szláv táncát igazi művészettel hozta ki. A zenekar is megtette a magáét. Scherhag Ernő fegyelme a nagy tempó ellenére, a legkényesebb részeken is simán átvitt. Fritz László harmóniumjátéka ügyesen pótolta a fuvósok hiányát. Beethoven nyitánya fejezte be a műsort. Dr. Sz. K.

A ballerina Honthy Hannával a Király-színházban

A legjobb operett, a legszebb zene, a legragyogóbb előadás: A ballerina, amely minden este és jövő vasárnap délután 3 órakor színe kerül a Király-színházban, a címszerepben Honthy Hannával, aki pályájának egyik legnagyobb sikerét aratja. Bársony Rózsival, Dobos Annieval, Rátkai Mártonnal, Kertész Dezsővel, Haimássy Miklóssal, Latabár Árpáddal, Békássy Istvánnal a főszerepekben. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal az Amerikai leányok kerül színe Vaaly Ilonával, Bársony Rózsival, Takács Rózsival, Rátkai Mártonnal, Kertész Dezsővel, Latabár Árpáddal, Békássy Istvánnal, Feleky Kamillal a főszerepekben. Jövő vasárnap, hogy A ballerinát, ezt a kiválóan sikerült operettet, azok is láthassák, akik este nem járhatnak színházba, a színház délután 3 órakor rendes helyárrakkal, teljes esti szereposztásban műsorra tűzte.

* Heti műsor. Kedd: A levél (színmű, Poór Lili és dr. Janovics Jenő együttes fellépte, C. bérlet). Szerda: Okos mama (operett, Poór Lili fellépte, A. bérlet). Csütörtök: A gyöngye nem (pikáns francia bohózat, csak felnőtteknek, újdonság itt először. Poór Lili fellépte, C. bérlet). Péntek és szombat: román előadás.

* A budapesti színházak heti műsora. Vig-színház. Kedd, szombat, vasárnap délután: Feketeszáru cseresznye. Szerda: A kenyérkereső (először). Csütörtök, péntek, vasárnap este, hétfő: A kenyérkereső. — Magyar Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Lämpalaz. Vasárnap délelőtt: Hagypipóke (gyermekelőadás). Király Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A ballerina. Városi Színház. Kedd, szerda, péntek: fehér orchideák. Csütörtök: Bo-

Dr. JANOVICS JENŐ: „Ismerje be a közönség, hogy önmagában van a hiba...”

Az erdélyi színjátszás vezéregyénisége nyilatkozik a válság javító eszközeiről — A magyar színház nem egyedül magyar kulturális, hanem román nemzeti érdek is — A városok támogatását kéri Janovics Jenő dr., aki elismerőleg szól az aradi színházi viszonyokról

„Kevesebb színtársulatot!” ez a színigazgató válság-megoldó jelmondata

Az erdélyi magyar színjátszás problémájának az utóbbi években szinte meg nem szűnő aktualitása ilyenkor március közepén különösen erejébe szökken. A főszezon lezárult és el-elkezdődik a társulatok vegetációja. Még egy helyről sem érkezett ugyan végveszély híre, de közel járunk az igazsághoz, ha megállapítjuk, hogy egy-egy társulatnál a színészek elkeseredettsége most érik véglegessé, nemsokára hallunk is felőle.

Aradi vendégjátéka során most itt tartózkodik dr. Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatója, az erdélyi magyar színészet markáns vezéregyénisége. Csak úgy a kávéházi asztal mellett ad nyilatkozatot, érdekeset, megszívlelendőt a selymöző színházügyek fölfejléséről. Axioma mindaz, amit mond, mert nézeteiben benne rejlik az évtizedes színigazgatói mult leszűrt tapasztalata, amely egyelőre sikerrel küzdök az egyre nehezebb viszonyok mostohaságaival, de ki tudja, meddig?

— Ez a szezon — kezdte szavait dr. Janovics Jenő — megint arról győz meg, hogy a gyógyulásnak egy útja van — amire már három év előtt is rámutattam:

kevesebb színtársulatot!

Egészen világos, hogy Erdély magyarsága, amely anyagi erejében, számarányában egyre fogy, nem képes ma ugyanazt az áldozatot hozni színházáért, mint azelőtt. Nem kell félteni a színészeknek, hogy kenyér nélkül maradnak kevesebb színtársulat esetén, mert ha kisebb a társulatok száma, a színigazgató jobban és népesebben szervezkehdhet. Ma se Kolozsvár, se Nagyvárad, se Temesvár, sem Arad nem tud egész éven át társulatot eltartani és minthogy azt belátták illetékes helyen is, hogy Erdélyben nem tartható fenn anyyi iskola, mint amennyi a magyar világban, úgy be kell látni, hogy anyyi színtársulat sem élhet meg.

— A tapasztalat azt bizonyítja, hogy amikor egy társulat megkezdi működését, lendülettel indul meg a szezon. A közönségnek, ami kis összetakarított pénze van, szívesen hozza a színházba. A lendület azonban hamarosan megszűnik, mint ahogy a pénz is elfogy. Ebből azt a tanulságot kell levonni, hogy a városokban nemcsak megőrizni kell a szezonot, hanem meg is szakítani, hogy pihenést kapjon az amúgy is igénybevett közönség. Saj-

hémélet. Szombat: A koldus gróf. Hétfő: Pálagókisasszony. — Belvárosi Színház. Kedd, szerda, csütörtök, vasárnap délután: Aranyóra. Péntek: A törvény nevében (először). Szombat, vasárnap este: A törvény nevében. — Fővárosi Operettszínház. Kedd, szerda, csütörtök, vasárnap délután: Konto „X”. Péntek: A harapós férj (először). Szombat, vasárnap este: A harapós férj. — Új Színház. Kedd: Botrány a Savoyban. Szerda: A császár katonái nyilvános esti főpróbája. Csütörtök: A császár katonái. Péntek, szombat, vasárnap este: A császár katonái. Vasárnap délután: A hajnal fia. — Andrassy-uti Színház. Egész héten minden este: Bajor Gizi, Gombaszögi Ella, Vaszary, Ráday, Bársony—Dajbukát, Békeffi, Radó, Tihamér, Magdaléna, stb. Terézkeruti Színház. Egész héten minden este: Salamon, Rajnai, Gárdonyi, Boross, Herczeg. Őfelsége anyósa. Ciprián mester, stb. — Bethlen-téri Színház. Egész héten minden este: A ketrec. Mály Gerő. Kabaréműsor. — Royal Orféum. Egész héten minden este: Varieté-műsor. — Steinhardt Színház. Egész héten minden este: Utolsó farsang. Rejtély. Steinhardt új szólószámokkal.

* A Poór Lili és dr. Janovics Jenő-esték iránti nagy érdeklődés estéről-estére növekszik, ami tökéletesen igazolja azt a tényt, hogy Aradon változatlanul megvan az a hozzáértő közönség, amelyet minden alká-

nos, ez azzal jár, hogy a színészek kénytelenek feláldozni kényelmüket a gyakori utazással, de hiszen Erdély magyarsága minden rétegének bele kell illeszkednie az új gazdasági lehetőségek kereteibe.

— Ez azonban még nem lehet a gyógyulás teljes útja.

az egyes városoknak is támogatónak kell sietniük a magyar színészet segítségére.

mint ahogy egyes városok ezzel kapcsolatosan feladatuk magaslatára is emelkedtek. Mert lehetetlen az, hogy amikor mostanáig a nagyobb erdélyi városok adóterheinek lényeges részét a kisebbségi közönség viseli, ezekből az adóterhekből a kisebbségi kultúra céljaira is ne jusson arányos és megfelelő összeg. Amikor a színházakat segítik a városok, akkor tulajdonképpen nem a színigazgató anyagi helyzetén könnyítettek, hanem a színészek szociális viszonyait javították fel és egyszersmind lehetővé teszik azt is, hogy fokozottabb mértékben álljanak a tiszta kultúra szolgálatában.

— Az illetékes hatóságoknak végre rá kell eszmélnie, hogy a magyar színház nem egyedül magyar kulturális, hanem román nemzeti érdek is, hiszen a színház az a hely, ahol a különféle nyelvű és nemzetiségű közönség békésen és szeretettel él együtt.

— Valamit — vetjük közbe — elküldöttve a speciális aradi helyzetről...

— Amikor a színház rosszul megy — hangzott a felelet — a közönség saját megnyugtatósára azt szokta mondani: rossz a társulat, rossz a darabok, azért nem járunk színházba. Ezen pedig csak a közönség segíthet, mert hiszen, ha sűrűn jár színházba, módot ad az igazgatónak arra, hogy tökéletesítse társulatát és jobban megválogassa a darabokat. Ez a közönség-kifogás ürügy azonban, mert például én most harmadszor vagyok Aradon és azt látom, hogy itt komoly, fegyelmezett munka folyik, hogy a színészek befeláldozóan dolgoznak és az igazgató minden újdonságot sietve szerez meg és tálat föl.

Most már a közönségen a sor, hogy fenntartás nélküli támogatásával lehetővé tegye az előadások kifinomítását és azt is, hogy egy-egy darab többször is előadható legyen, amiáltal természetesen az összjáték is tökéletesedik. Ne akarjon a közönség minden hibát a színigazgatóban keresni, ismerje be a publikum is, hogy önmagában van a hiba és nem törődjék vele. Ezzel be is fejeződött a beszélgetés.

lommal megmozgat dr. Janovics Jenő és Poór Lili vendég szereplése. Tegnap a misztikus Mandarin előadásán arattak frappáns sikert, ma az egyik legnagyobb angol író, Sommerset Maugham munkája, a Levél a műsordarabjuk, amelynek annak idején az ő felléptükkel volt a premiere. Szerdán Poór Lili egész a új oldaláról mutatkozik be, operett primadonna-szerepben, az Okos mama címszerepét játssza, amelynek szerepe briliánsan simul reá. Csütörtökön este pedig egy ragyogó újdonságban, a „Gyöngye nem”-ben vesz bucsut a közönségtől. Ez a premier csak felnőtteknek megy, pikáns voltánál fogva. Akik ismerik a darabot, az elragadtatás hangján konstatálják a sikert, amelynek alkotói elemei: elegáns darab, elegáns előadás, újzerű téma, sok-sok szellemesség. Az előadás élen természetesen Poór Lili kongeniális művészete áll, ő egymaga is sikerre viszi a bohózatot, amelynek Bourdet a szerzője és amely a budapesti Magyar Színház szériás előadásokat megért slágerdarabja volt.

* Az Új Idők legújabb száma közli a most elhunyt kiváló költő, Jakab Ödön költeményét és Abrányi Emil márciusi verseit. Képviselve vannak azonban a fiatal poéták is, Endrődy Béla és Ölbey Irén verseivel. Kertész, gasztronómia, szépségápolás egészítik ki Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapjának mai számát, amelynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut. 16 bárkinek küld díjtalanul mutatványos... díj négyedéyre 260 lej.

Két világ-
híró művész

DOHNÁNYI és HUBAY

egyetlen együttes zongora- és hegedű-
hangversenyük az aradi Kulturpalotában
március 18-án este 9 órakor. — Jegyek elő-
vételben Oláh könyvkereskedésében 60—200 Lejig.

Arad lelkes magyarsága követi a temes- vári magyarok uttörő példáját

Visszatért az aradi „tanulmányi bizottság” a Bánát fővárosából — Bankárok, nagyiparosok és kézművesek egyforma áldozatkészséggel vetették meg a példátmutató bánáti Magyar Ház Rt. alapjait

Az a bizottság, amelyet az aradi Magyar Párt tagjainak közbizalma a létesítendő aradi Magyar Ház szervezési munkálataival, illetőleg egyelőre csupán az informatív tárgyalások lebonyolításával bízott meg, megjárta Temesvárt, ahol megbízatásuk értelmében a temesvári Magyar Ház Rt. vezetőségénél informálódtak arról a nagyszabású és sikeres munkáról, amellyel Temesvári magyarsága a maga háromemeletes palotáját megépítette. Az előkészítő bizottság tagjai dr. Szilber Ignác, dr. Szuchy Pál dr. és Révész Mór Temesváron, a mint értesülünk, a Magyar Párt bánáti tagozatának vezetőegységénél tették tiszteletüket és báró Ambrózy Andor dr., a bánáti ma-

gyarság agilis vezetőjének kalauzolása mellett tekintették meg a temesvári Magyar Házat, majd utána beszerezték mindazt a szükséges információt, amelyet itt Aradon is, a megindítandó szervezési munkák során praktikus módon hasznosítani kívánnak. Ezekből az információkból nemcsak a bánáti magyar munka és a szervezőerő lendületteljességéről szereztek friss benyomásokat az aradi megbízottak, de kitárult előttük közel egy évtized céltudatos, nem lankadó munkájának nemes története is, amelyet végső eredményben a palota koronázott be, amelyet a magyar kultúra és a magyar szellem erős váráként a Bánát szívében megépítettek.

Közel egy évtizednyi munka után

A temesvári Magyar Ház létesítésének kezdeményező ötletét 1922. év tavaszán a Temesvári Magyar Dalárda vetette fel és gyűjtésének eredménye vetette meg a mai palota alapjait. Érdekes, hogy az akció megelőzte a Magyar Párt bánáti tagozatának politikai megalakulását is, amelynek bekövetkeztével már rendezesebb munka indult meg. Az egyes temesvári városrészek magyar vezető körői vették át 1926-ban a magyar házalapra törekvő gyűjtés munkáját. 1926. június hó 18-án a Temesvári Magyar Dalárda és báró Ambrózy Andor dr. kezdeményezésére rendezett gyűlésen a Magyar Párt bánáti tagozatának központi, belvárosi, gyárvárosi, erzsébetvárosi, jözsefvárosi és rónáci vezetősége, a Glória-Dalegylet a Gyárvárosi Zene és Dalegylet, a Temesvári Magyar Nőegylet, az Arany János Társaság, a Temesvári Torna Egyesület és a Temesvári Atlétikai Club vezetőségei 336.000 lejt ajánlottak meg a temesvári Magyar Ház felállítására. Ettől kezdve az akció élénk lendülettel tört megvalósulása felé. Temesvár magyar mérnökei és iparosai nemes önzetlenséggel, ingyen vállalták a szükséges tervek elkészítését. A magyar nőegyletek, a temesvári magyar sajtó ugyan csak lelkesedéssel vették ki részüket a munkából. A Magyar Párt temes-torontálmegyei intézőbizottságánál dr. Pethő Ignác bilédi téglagyáros felajánlotta, hogy a Magyar Ház egész téglá és cserépanyagát ingyen bocsájtja rendelkezésére. 1926. őszén már kibocsájtásra került a temesvári Magyar Ház Rt. alapítási tervezte román és magyar nyelven, amely szerint a vállalat célja ingatlanok vétele, eladása, építése és berendezése, valamint azoknak megfelelő hasznosítása. Az alapítóké hatmillió lej, mely 24.000 darab, névre szóló, egyenként 250 lej névértékű részvényből áll, amelyek csak igazgatósági jóváhagyással ruházhatók át. Az igazgatóságot az első három üzleti év tartamára az alapítók — akik a város vezető magyar köreiből osztálykülönség nélkül tömörültek össze — nevezték ki.

Az alapítók munkáját a magyar akció ül-

dozatkész mecénásai támasztották jelentős mértékben anyagilag alá. Így a részvénygyűjtés anyagi sikerét a temesvári magyarjellegű pénzintézetek jegyzései és adományai könnyítették meg. A Totisz Rezső vezetése alatti közgazdasági érdekeltségek 300.000, a néhai Szana Zsigmond érdekkörébe tartozó vállalatok negyedmillió értékű részvényt jegyeztek. Hoz-

Meghiusult a kisantant bucuresti-i diák-kongresszusa

A jugoszláv diákok delegátusai indokolatlan módon nem jelentek meg a kongresszus megnyitására

Bucurestiből jelentik: Tegnap kellett volna kezdetét vennie a fővárosban a kisantant-diákkongresszusnak, amelyre a csehek rendben meg is érkeztek, a jugoszlávok nem és távollétük nagy feltűnést is keltett. A cseh delegátusok még ma is Bucurestiben tartózkodnak, hogy hátha elkésve bár, megérkezik a

jugoszláv kiküldötték csoportja, azonban eddig hasztalan várták.

Bucurestiben még csak nem is sejtik, mi okozhatta a jugoszlávok indokolatlan távollétét. Egyes és ellenőrizhetetlen hírek szerint a jugoszláv hatóságok nem adtak a delegáció tagjainak utlevelét. Ez az értesülés azonban megerősítésre szorul.

Báró Vojnits Miklós dr. pere gróf Széchenyi Emil ellen A Kuria 20.000 pengőre szállította le a nagy optánsper munkadíját

Budapestről jelentik: Ismeretes az a nagyszabású költségper, amelyet dr. báró Vojnits Miklós országgyűlési képviselő, ügyvéd tett folyamatba a budapesti törvényszéken gróf Széchenyi Emil és neje, született Hunyady Mária grófnő ellen és amelyben 200.000 pengő ügyvédi költség megfizetését követelte. A kereset szerint báró Vojnits képviselte Széchenyi grófokat az optánsperben, ahol körülbelül 15 millió pengő értékű ingatlanvagyonukról volt szó. Utóbb az ügyvéd és felei között ellentétek támadtak, Vojnits báró lemondott Széchenyi grófok képviselőtől és költségei megfizetését követelte.

A budapesti törvényszék báró Vojnitsnak 30.000 pengő munkadíját ítélte meg és a budapesti ítélőtábla is helybenhagyta ezt az ítéletet.

A döntés ellen mindkét fél felülvizsgálati kérelemmel élt a Kuriához. Széchenyi grófnak az összeg leszállítását, Vojnits báró viszont az összeg felemelését kérte.

Most hirdette ki az ügyben határozatát a Kuria Rácz-tanácsa, amely Vojnitsot költségeit véglegesen 20.000 pengőben állapította meg és annak megfizetésére Széchenyi grófokat kötelezte.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: A CSAVARGÓKIRÁLY. Operai magaslatoakra emelkedő zenés, énekes filmjáték. A Paramount-gyán egyik legnagyobb szabású, 100 százalékosan színes produkciója. A főszerepeket Jeanette MacDonald, az elbűvölően szép, ezüsthangú filmsztár, aki „A királynő férje” című filmperegettben hódította meg Arad közönségét, továbbá Dennis King, a hatalmas hangú és imponáns megjelenésű énekes színész, Lilian Roth és Warner Oland játsszák. (Kezddéskor az ajtókat bazáratnak).

SELECT MOZGÓ: A JAZZ-KIRÁLY. A jelenkor hangos és színes filmrévüje, amely Paul Whiteman-nak, a világ legnagyobb jazzkarmesterének és magának a világhódító jazz-muzsikának valóságos gloriifikációja. Arnold Korff nemetül komierál.

HÖLGYEKET ÉRDEKLŐ

tavaszi újdonságok, u. m.:

kosztüm-, kabát- és ruhakelmék, comple-anyagok,

valamint a párisi divatbemutatókon általunk látott és beszerzett kelmékülönlegességek már raktárunkon vannak. Divatújdonságainkat eredeti párisi rajzokkal készséggel mutatjuk be az érdeklődőknek.

BINÉT és BARNÁ

női és férfidivatelmék áruháza

Budapest, V. Deák Ferenc-u. 18.

A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesülete megalakult

Népes közgyűlés a városháza tanácstermében.

A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesülete vasárnap tartotta meg alakuló közgyűlését a városháza tanácstermében, melyet az érdeklődők zsufolásig megtöltöttek. Ma n e l u Aurel nyug. főszoigabiro megnyitó beszéde után Vancu János korelnök vázolta a nyugdíjasok sanyaru helyzetét és ennek megváltoztatása végett tömörülésre bizdította a megjelenteket. Az alakuló közgyűlés lelkesedése közepette indítványozta, hogy Öfelsége II. Károly királyhoz hódoló táviratot intézzenek. Ezután megejtették a választásokat, melynek alapján a tisztikar a következőképpen alakult:

Diszelnökök: dr. Velcsov Géza és Vancu János. Elnök: Manciu Aurel. Alelnökök: Hajdu János és Schweigert Péter. Ügyv. elnök: Soltész Rész. Titkár: Kanabé László. Pénztárnok: Uihelyi Mátyás. Ellenörök: Gáborffy János, Földes Gyula, Nádasdy József és Csoma Béla. Jegyző: Péterffy Pál. Ügyészek: dr. Petz Gyula és dr. Boca Gyula. Felügyelő bizottság: Julian Arcadie, Kovács Miklós és Riegler József. Választmány: Kovács Ödön, Pálffy Imre, Turic Alexa, Rottár Sándor, Blaskovits Géza, Novac Cornel, Neubrunn Jenő, Szijártó Pável, Bálint Dávid, Costin Petru, Oltean Emanuel, Cimila Justin, Bökenyi Arisztid, Marin János, Tóth Béla, Szabó Lajos, Lipka István, Zevegny György, Szénási Ádám, Deák Mihály, Halász Lajos, Cioban Demeter, Szegő Géza, özv. Jäger Simonné, Fényes Sándor, Szelekke Lajos, Stanejov András, Komáromi Ödön, Zombari Lajos, Chikán Károly, Salamon István. Pótagok: Neuländer Ferenc, Gömöri János, Manikkás György, Oláh Imre, Sellenberg Béla.

Az elnökség ezután is felkéri a választmányi tagokat, hogy a f. hó 19-én, csütörtökön este 7 órai kezdettel megtartandó választmányi ülésen a volt Munkácsy Mihály-uca 8. szám alatti helyiségünkben megjelenni sziveskedjenek.

KIZÁRJA A KÜLFÖLDI CUKROT MAGYARORSZÁG. Budapestről jelentik: A pénzügyminisztérium mai rendelkezésével a cukor vámját métermázsánként 2,8 aranykoronáról, 38,8 aranykoronára emelte fel.

Női hulla a Marosban. Ungurean János halászmester tegnap délután Nagylak közelében egy 23—26 éves női hullát húzta ki a Maros vizéből. A leletről nyomban jelentést tett a nagylaki csendőrségnek, amely kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy a nő élő állapotban került a folyóvizbe. A holttest agnoszkálása eddig nem sikerült. A csendőrség jelentette az esetet az aradi ügyészségnek, amely engedélyt adott a holttest eltemetésére.

Werner Sombart professzor, az agrár-krízis megoldására vonatkozó kérdésre nem válaszolt. Egyéni, üzleti krízisnél, önerejéből való gyors, sikeres megoldására megtanítja Pythia a psychografologus. Fogad: 11—1 és 4—7 között. Bulevardul Carol (Erzsébet-körut) 71., Ipartestülettel szemben. Üzletfelek, perellenfelek, családtagok kézírása elhozandó.

VÉGET ÉRT A TEMESVÁRI VILLANYSZTRÁJK. Temesvásról jelentik: Ma este véget ért a temesvári kereskedők világítási sztrájkja. A Kereskedők Testületének intervenciójára ugyanis a városi villanyüzem elhatározta az ártársa módosítását, amely a nyitott üzletek számára kedvezményeket biztosít. Mivel a temesvári kereskedők céjait részben elérték, úgy határoztak, hogy a villanysztrájkot ma este már beszüntetik:

Erdömunkás halála. B é r e s Eftimie 67 éves erdömunkás, tegnap délelőtt a konopi Patria-telepen hirtelen rosszul lett. Munkástársai nyomban orvosért siettek, mire azonban a segítség megérkezett, a szerencsétlen ember már kiszenvedett. Megállapítást nyert, hogy Béres Eftimie halálát szívizélhűdés okozta.

Wizo. Ma hatkor tea-délután és fontos megbeszélések.

Utolsó napok Aradon: Minden üzletember, üzlettársai, alkalmazottai, perellenfelei, családtagjai kézírását elviszi Pythia-hoz, aki minden ügyben helyes tanácsot ad. Fogad: 11—1 és 4—7 között. Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71., Ipartestülettel szemben.

Féllábu holttestet találtak a temesvári hid vaspályáján

Öngyilkosság, vagy büntény történt? — A vizsgálat a tilokzatos ügyben megindult — Hova lett a holttest féllába?

Ma délben értesítették a központi rendőrséget, hogy a temesvári hid közelében a reggeli órákban egy 35—36 év körüli munkás külsejű ember holttestét találták meg. A fölfe-dezést a temesvári hid közelében lévő vámbház őrsége tette, aki rögtön telefon-érinkezést keresett az aradi rendőrséggel és bemondta, a rejtélyes esetet. Azonnal rendőrbizottság szállott ki a helyszínre, hogy az esetet megvizsgálja.

A holttest közvetlenül a sínek mentén, nem messze a temesvári hidtól, egy kis domb-

oldalon feküdt. A holttest egyik lába le volt vágva, ezenkívül fején és testének többi más részén súlyos sérülések nyomai látszóttak. Az eddigi feltevések szerint a vonat gázolta el, de nincs kizárva azonban az sem, hogy öngyilkossági szándékból kúgrott a vonatból. Az is lehetséges hogy büntény történt. A hullát a rendőrség lefényképezte, majd pedig beszállították a felső temető halottasházába, ahol a törvényszéki orvos a holnapi nap folyamán fel fogja boncolni, annak megállapítása végett, hogy a halált mi idézte elő.

Gépfegyverekkel és könnybombákkal verték le a legújabb amerikai fegyvercláradást

A két gyilkos milliomosflu is résztvett a zendülésben

New-Yorkból jelentik: Az Illinois államban lévő állami fogház lakói között szombaton zendülés tört ki, amelyet csak a legnagyobb nehézségekkel és emberáldozatok árán sikerült elfojtani. Az őrszemélyzet és a kitört rabok közötti tüzharcnak négy halálos áldozata van, — mind a négy a foglyok sorából került ki. Az illinoisi kórházban negyvenöt súlyos sebesültjét ápolják a zendülésnek. A fogház háromszáz többi foglyát sikerült bilincsekbe verni és visszazsállítani cellájukba.

A nyomban megindított vizsgálat megállapította, hogy a zendülés oka a rossz koszt, emiatt zudultak fel a rabok. Az őrszemélyzet gépfegyverekkel és könny-, valamint gázbombákkal fogadta a munkatermeikből kirohanó rabok ostromát.

Érdekes, hogy az illinoisi fogházban őrzik a gyilkosság miatt életfogytiglani fegyháza itelt két milliomosfiut: Loebet és Leopoldot, akik szintén résztvettek most a lázadásban.

A patkányirtás történelme

A tudomány megmagyarázza a hamelni patkányfogó csodáját.

A világsajtó állandó riasztó hírekben hívja fel a közönség figyelmét arra az egészségügyi és gazdasági veszedelemre, amely a patkány- és egérm-vázival az emberiséget fenyegeti. Legutóbb Arad város törvényhatósági közgyűlésén is napirenden szerepelt a probléma. A tudomány kétszázhuszonkét patkányjait emlit fel. Dahl állítása szerint a patkány 1573 körül vándorolt be Európába, még pedig Nápoly városába. Angol és osztrák tudósok szerint azonban már a diluvális steppe kor-szakára vezeték vissza a patkány bevándorlását.

A vándorpatkány ragadozó állat. A vízben jól uszik, harcias, támad és nagy szívós életenergia- val rendelkezik. Érzékei közül a legjobb a hallása. Szellemi képessége bizonyos agyafurtságra vanl. Rendkívül szapora. Párázás után a nőstény 5—22 kölyköt vet ki és évente hatszor is szaporodik.

Patkányirtásról már az 6-korban is sok szó esik. Előindában, ahol nagy számban fordul elő, orvosi megállapítás szerint különféle betegségek terjesztője. A babonás idöben nagyon sok patkányelvezető akadt, akik a hamelni patkányfogó-hoz hasonlóan füttyszóval édesgették magukhoz a patkányokat. Nem lehetetlen, hogy csicsergő hangjukat annyira tudták utánozni, hogy párázás idején kicsalogatták őket a lyukakból, aztán más helyre vezették. Malátás mézzel és gipszsel is pusztították őket. Ujabbán megállapítást nyert, hogy csak méreggel, specialisan ható baktérium-mal, fogókészülékkel és természetes ellenségeivel lehet kipusztítani ezt a kártékony állatfajtát.

Löbl József, vágóhídi állatorvos.

Soha olyan élettanácsokat nem ad önnek senki, mint Pythia psychografologus, aki pár sor írásból mindent megmond. Fogad: 11—1 és 4—7 között. Bulevardul Carol (Erzsébet-körut) 71., Ipartestülettel szemben.

Búza árak!

Uj árak!

MUZSAY-nál,

Arad, színházzal szemben.

Öltöny - Tavaszi felöltő - Trench-coat.

Nem gyári munka.

Minden darab saját készítmény.

Mielőtt bármit vásárolna, keressen fel.

„MERCUR“ Iparos bevásárl. könyvre 6 havi hitel.

A Kölcsey-Egyesület műsoros délutánja

A kulturális előadások őszig szünetelnek

A Kölcsey Egyesület vasárnap délután 5 órakor méltóan fejezte be kulturálpalotai előadásainak sorozatát, melyet a múlt év novemberében indított meg. A Kulturálpalotában nagy közönség tetszéssel kísérte a szépségeiben gazdag irodalmi előadást, melyet Belezna István festőművész nyitott meg, egy színes erővel megírt tanulmányal, azokról a magyar festőművészekről, akik évszázadok óta külföldön maguknak és nemzetüknek hírt és dicsőséget szereztek. Beleznaiban nemcsak a jó író, hanem a kitűnő hangu művészlelőadót is tapsolta az élvező közönség.

A próza után vers következett. Dr. Olosz Lajos, az erdélyi lírikusok között az első vezetők közt van. Vasárnap előadott öt költeményét a meglepetés örömeivel hallgatta és tapsolta fokozódó erővel a hallgatók sokasága. Festői és drámai erő a szavakban, gyönyörű zene a ritmusban, a közlélek mélyében rejlő érzések életrekelte az átértett igazság fenéségével. — ez volt dr. Olosz verseinek szépsége, melyet a különösen a „Várfokán“ címmel utolsónak előadott verse után, viharosan tapsoltak.

Ebben a kitűnő irodalmi hangulatban nagyserűen érvényesült Fenyőné Molnár Erzsé, aki Beethoven szonátájának és Chopin f-moll etüdjének szépségeit tökéletesen kifejezte. A kitűnő zenetanár, kit az aradi nyilvánosság régebben nélkülöz, az átértő zongoraművész finom izlésével adott életet a két zeneköltő alkotásainak. A tapsok, melyekkel Molnár Erzsé fogadták és játékát kísérték, azt jelentették, hogy tanítványain kívül, a széleskörű nyilvánosság is számot tart művészetére.

A zene után ismét az irodalom vette át az élvezetnyújtást nagy sikerrel. Kétségtelen, hogy a Kulturálpalota nagy közönségének tekintélyes részét a műsoron szereplő Szántó György vonzotta vasárnap délután. Felesége, Brandeis Adél olvasta el az országosnévű aradi írónak egy novelláját. Az aradi közönség már máskor is tetszéssel fogadta a szépen beszélő, kedves hangú felolvasónót, ezáltal különösen nagy volt a sikere, mert Szántó György könnyedhangú, mosolygós novellát írt. „Rádió“ a címe a novellának, melyben a szerző a futó szatírára hajló realizmussal azt írja le, milyen őszinteségeket vált ki egy bérház lakásaiban, mikor a rádió nem beszél, hanem csak zug. A hallgatók mosolyogtak, azután tapsoltak, amíg csak Darvas Ernő nem jelent meg a függöny előtt, aki Szentimrei Jenő kolozsvári szerkesztő-írónak „Vagyunk“ című költeményének hatalmas szépségével magával ragadta a közönséget. A tapsok egyaránt szóltak a távollévő költőnek, mint a művész előadónak. Ezzel a szép összhanggal fejezte be a Kölcsey Egyesület őszig szünetelő előadásait a Kulturálpalotában.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka

Aradon minden trafikban kapható.

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által.

Soha többé

ilyen alkalom, hogy esekély 100 lejért gazdag ember lehessen, mert március 25-én 200.000 lejt és

április 1-én 1 millió lejt nyerhet

a cluji Mentő sorsjegy huzásain.

Slessen a vásárlással, amíg nem késő!

Sorsjegy kapható: dohány-hírlapárudákban, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117 lej beküldése ellenében a Sorsjegyirodában Cluj, Str. Memorandului No. 16. és a főbizományosnál Aradon, Eekstein Tivadar, Str. I. Weltzer No. 12. < Nyereményjegyzék hírlapokban közölve.

Magyarországon mindenki a börtöndős gyilkost nyomozza

Csehszlovákiába vagy Jugoszláviába szökött-e a gyilkos? — Kiderült, hogy miért kellett a szerelmes Nagy Máriának hűségéért ilyen borzalmas halállal lakolnia

Budapestről jelentik: A rendőrség változatlan eréllyel kutat Schreiber Tamás, a szolnoki gyilkos kézrekerítése érdekében. A rendőrség meggyőződése az, hogy a gyilkos ma már nem tartózkodik Budapesten, miután az utóbbi két napon erélyes és széleskörű razziákat tartottak, amelyeknek során föltétlenül kézre kellett volna kerülnie. Két feltevés áll fent a gyilkos hollétére vonatkozólag. Az egyik szerint Schreiber Csehszlovákiába szökött, miután eddig több esetben történt meg, hogy Schreiber valamilyen büntény elkövetése után átszökött a csehszlovák határon. Lehetséges, — mondja a rendőrségi feltevés — hogy a gyilkosnak sikerült olyan átkelési helyen találnia, a melyen keresztül könnyen és veszélytelenül át tudott jutni a szomszédos állam területére. A nyomozó hatóságok másik feltevése az, hogy a gyilkos Jugoszláviában van és ezt a feltevést alátámasztja az a körülmény is, hogy Schreiber édesapja, a beérkezett információk szerint Ujvidéken lakik. A budapesti főkapitányság megkeresést is intézett ez irányban az ujvidéki rendőrséghez.

Rendkívül sok zavart okoz az a körülmény, hogy a közönség is Schreibert kutatja és már egész sereg ál-Schreibert adott a rendőrök kezére. Ma délelőtt egy albertfalvi asszony jelentette be, hogy Schreiber Tamással találkozott Budapest közelében, az albertfalvi országúton. Az asszony elmondotta, hogy a lapokban közölt tényeknek nyomán ráismert a gyilkosra, akire rákiáltott:

— Disznó gyilkos, megyek a rendőrségre! Megyek a rendőrségre!!

A lelete keménykalapos, pápaszemes férfi megrémült az asszony kiabálásától és Albertfalva felé szaladt. Az asszony pedig ígéretéhez képest az első őrszemes rendőrhöz futott és bejelentette találkozását Schreiber Tamással.

Ugyancsak a mai nap folyamán egy albertfalvi férfi jelentkezett, aki elmondotta, hogy a déli órákban találkozott egy emberrel, akinek személyleírása egyezik a gyilkoséval és aki könyörödományokat gyűjtött azon a címen, hogy munkanélküli, A rendőrfőkapitányság intézkedésére, egész sereg detektív szállta meg Albertfalvát és környékét, ahol buzgón kutatnak az eltűnt gyilkos után.

Egyidejűleg más irányban is folyt a rendőrségi nyomozás: annak megállapítására, miért kellett Nagy Máriának ilyen borzalmas halállal meghalnia? A nyomozás új stádiuma ezt is kiderítette. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Schreiber Tamás jegyben járt egy özvegyasszonnyal, akinek meglehetősen szép vagyona van és akivel megbeszéltek, hogy tavasszal megesküsznek és az asszony pénzéből drogériát nyitnak Budapesten. Schreiber droguista volt és állítólag nagyszerűen is érti szakmáját. Nagy Mária azonban utiában állott a terv keresztülvitelének, mert ragaszkodott a gyilkoshoz és botrányal fenyegetőzött arra az esetre, ha elhagyná. Schreiber ugylátszik Nagy Mária meggyilkolását találta a szituáció legjobb megoldásának.

Nem elég a tudás,

egy légió okmányt is be kell mutatniok az új sofförvizsga „jelöltjeinek“

Március 23-án, az aradi rendőrkvesztura közlekedési ügyosztálya sofförvizsgát tart, amelyen már az új közlekedésügyi utasítások érvényesek. Észertint a rendes kérvényhez csatolni kell a jelentkezőnek a születési bizonyítványát, katonai igazolványát, személyazonossági iratát és azt a nyugtát, amellyel bizonyítja, hogy kifizette a pénzügyigazgatóság az 1000 lejes vizsgailletéket. Ezenkívül kell még a sofförjelöltnek három fényképet is mellékelni, valamint igazolását annak is, hogy elvégezte valamely miniszterileg engedélyezett sofföriskola egy tanfolyamát.

Professzionista sofförök csak 21 életévől vehetnek részt a vizsgán, amatőr jelentkezőknek viszont elegendő, ha már 18. esztendejüket betöltötték. Ezeknek azonban szülői engedélyüket is fel kell mutatni. És ha a delikvensek mindezeket az iratokat beszerezték, végül meg is kell felelniök a kérdésekre. Mert a vizsgán még ez is fontos dolog szokott lenni.

Kenyértöréspe került a sor Rothermere és Baldwin lordok között

Megszavaztatják az angol konzervatív pártot, hogy ki álljon továbbra is az élén?

Londonból jelentik: A Sanctgeorge-i kerületben az időközi választások során személyi összecsapásra került sor Baldwin, a konzervatív-párt feje és Rothermere lord között. Rothermere elfogadta Baldwin kihívását és hajlandó vitába szállni. Rothermere lord megszavaztatja az egész konzerva-

tív pártot arra vonatkozólag, hogy a jövőben ki álljon a párt élén. Előreláthatólag Baldwin Rothermere és Beower Broogt közül fog választani a párt. Lord Rothermerenek az a programja, hogy rekonstruálja a pártot és megállapítja a szovjet elleni védekezés lehetőségeit.

Utolsó napok Aradon!
Kedd:

Asszonyok titkairól

Hódítani könnyű. Megtartani nehéz. Viszakhódítani még nehezebb! Egy szeretett férfi irásából mindent megmond

PYTHIA pszichografologus.

Fogad: 11—1-ig és 4—7-ig Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Utolsó napok Aradon!
Szerda:

Gyermekek jövőjéről

Névelési metódust, gyermekkarakter titkait, pályaválasztást, művészetehetséget, gyermek irásából megmond

PYTHIA pszichografologus.

Fogad: 11—1-ig és 4—7 között. Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Utolsó napok Aradon!
Csütörtök:

Férfiak érvényesüléséről

Mint egy tükörben, frappáns valóságban meglatja önmagát, érvényesülése lehetőségeit, családtagjai, barátai, üzletfelei lelkét, gondolkozását, kézírásokból

PYTHIA pszichografologusnál.

Fogad: 11—1-ig és 4—7-ig Bulev Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

JULIUS RÖHMHELD R.T.

hidegfejlesztő-gépgyár, vasöntöde.

Alapítva: 1859-ben.

MAINZ.

„Arktis“ hűtőberendezések:

Mészárszék, kolbász- és szalámi gyárak, vágóhidak, éttermek, szállodák, cukrászdák, kávéházak, kenyérgyárak, sörnázak, borpincék, mozik és színházak, tejcsarnokok, szappan-gyárak, jégvermek, virágházak, chemiai gyárak, tojás-, hal-, vad- és szárnyaskonzerválás stb. **részére.**

Megrendeléseket felvesz hűtőmérnökünk: Braunstein ur, akinél értekezni lehet a Fehér Kereszt-szállodában péntekig, március hó 20-ig.

Vezérképviselő Románia részére:

BÜHLER TESTVÉREK R. T.

Táviratcím: Diagramma,

BUCURESTI,
Str. Coltel No. 27.

Telefon: 348/03.

Hűtőkészülékek megtekinthetők: EISELE JÓZSEF hentesüzletében és a „DACIA“ kávéházban Aradon.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Alkotmány-ellenes a falusi italmérési jogok revíziója

Caba Gyula pénzügyigazgató nyilatkozata szerint a régi jogokat is megvonja a pénzügyigazgatóság április hó 15-én és új árlejtés alá bocsájta. Mit mond az alkotmány 17. szakasza?

Az Aradi Közlöny legutóbbi cikke, amelyet az italmérési engedélyek új revíziója ügyében írtunk, általános feltűnést keltett az érdekltek körében. Az árverési attackot, amelyet a kormány a falusi köresmák ellen intézett, újabb jogfosztás terve követi, amely — ha idejében nem változtatnak a helyzeten — az amugy is válságos időkben ezernyi egzisztenciát tesz tönkre. A törvénybe iktatott hitelzési tilalom a falusi italmérések forgalmát amugy is minimumra csökkentette le; de milyen helyzet várható akkor, ha a bormérések korlátlan szaporítása által még ezt a kis forgalmat is új megosztódnak teszik ki?

A pénzügyminisztérium hírhebt 71.050—931. számú rendelete, amely az italmérési jogokat bármikor visszavonhatónak mondja, kétségkívül magán viseli a törvénytelenesség jellegzetességeit, mivel mindögyik állam kodifikációjának alapelve az, hogy szerzett jogoktól, sem az állam, sem pedig annak akármelyik kormányzata nem foszthatja meg a törzsökös engedélyeseket. Ez az alapelv minden félreértést kizáró módon jut megnyilatkozásra az alkotmánytörvény 17-ik szakaszában, amely szerint a szerzett vagy örökölt jogok (dignituri patrimoniala) törvény által sem érinthetők s ezeknek megsértése az államot kártérítésre kötelezi.

Elsőnek adott hírt az Aradi Közlöny az ominózus pénzügyminiszteri rendelkezés megérkezéséről, az aradi pénzügyigazgatóságra. Munkatársunk fölkereste Caba Gyula pénzügyi adminisztrátort, aki a nagyfontosságú ügyben a következőket mondotta:

— A pénzügyminisztérium rendelete tudomásom szerint nem tesz különbséget a régi és az új italmérési engedéllyel rendelkező falusi egyének között. Ez tehát azt jelenti, hogy április hó 15-ig feltétlenül minden falusi italmérési engedéllyel rendelkező üzlettuladonost összeírunk, hogy a fenti dátumon túl az elrendelt revíziót és az új bérbeadásokra vonatkozó árveréseket megtegyessük. A rendelet azonban nem vonatkozik a városi italmérési engedélyek tulajdonosaira, tehát ezek nyugtalansága csupán tájékoztatásukon alapulhat. Az aradi pénzügyigazgatóság szeszügyi osztálya természetesen végrehajtja a pénzügyminisztérium érvényben álló rendeletét és ugyanez az ügyosztály mindenkinek rendelkezésére áll, ki megfelelő információkért hozzánk fordul. Arra vonatkozólag, hogy a pénzügyminisztérium visszavonja rendelkezését, semmiféle értesítem nincsen, de mint lehetőség, nincsen kizárva. Ebben az esetben a pénzügyigazgatóság az új intézkedés értelmében fog eljárni.

A felemelt papírvám védelme mellett tíz évre megalakult a papirkartell központi eladási irodája

Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy a papirközpont *Oficiul de Vanzare de Hartie Produsa in Tara S. A.* cég alatt 5 millió lej részvénytökével részvénytársasággá alakult át. A részvénytökét a következőképpen jegyezték le: Letea 24.19%, Busteni 32.11%, Péterfalva 16.32%, Piatra Neamt 10.75%, Câmpulungul 9.41%, Zernesti 4%, Scaeni 3.22%.

Az igazgatóság tagjai a Letea-részéről Constantin I. C. Bratianu és Alexandru Buzescu, a Busteni részéről N. Butculescu és Fritz Schiel, Péterfalva részéről Alexandru

Garvin, Piatra Neamt részéről N. Tabacovici és a Zernesti részéről I. M. Schmitz.

A részvénytársaság 1940. december 31-ig áll fenn, azonban fennállása 1939. december 31-ig hozott közgyűlési határozattal meghosszabbítható.

Értesülésünk szerint a külföldi papírvám 30%-os felemelése után a kartellnek sikerült a cellulóze behozatati vámját is felemeltetni. A vám-emelés 100 százalékos. Mindezzel szemben a papirkartell 4 lejjel leszállította — a velen-papir, árát.

Április 1-én

új előfizetést nyitunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen újítsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

A háztulajdonosok akciója

a lakbértörvény javaslatának tárgyalása előtt

Az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége eljárta illetékes helyen, hogy megvédje a háztulajdonosok érdekeit. Érintkezésbe lépett a bucuresti-i központtal és az új lakbértörvényjavaslat tárgyalása előtt, az ország háztulajdonosainak egyesületei, memorandummal fordultak a királyhoz, a kormányhoz és az igazságügyminiszterhez, amelyben bebizonyították a benyújtott törvényjavaslat alkotmányellenes voltát és szabad rendelkezést kértek úgy a háztulajdonosok, mint bérlők érdekeinek megvédésére.

A memorandum kimutatja, hogy a házbérek már aranyparitás alá estek, hogy lakáskriszis nem létezik, hogy a faluból a városokba való exodus nem áll és hogy a tisztviselők a nekik ingyen juttatott telkekre házat építettek. Továbbá oly hitelfntézet felállítását kéri, amely hosszú lejáratú külföldi, vagy belföldi kölcsönt szerez, a városi háztulajdonosok teljes tönkrejutásának megakadályozására. A háztulajdonosok beadványukban végül kifejtik azt, hogy ha agrárkölcsönt tudott szerezni az állam, úgy a háztulajdonosok is hasonló joggal követelhetik a kölcsönt, mivel a drága kamatu kölcsönök ingatlanukat teljesen elértekelentik.

— 30 MILLIÓS KÖZMUNKA. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium értesítése szerint a közeljövőben Máramarosban 30 millió közmunka veszi kezdetét, amely főleg az erdőigazgatóság és a munkaügyi minisztérium reszortjához tartozik.

— AMIKOR DRÁGÁBB A KORPA A BUZÁNÁL. Ma levél érkezett szerkesztőségünkhöz, amelyben egyik régi előfizetőnk arról panaszskodik, hogy míg a buza ára 240—260 lej között mozog, ugyanakkor a korpát 300—320 lejért árúsítják. A levélíró fölteszi a kérdést, vajjon nem-e lehetne a többi árukhoz hasonlóan a korpát is maximálni?

— Árlejtés a városnál. Az aradi városi háztulajdonosok nyilvános árlejtést tartottak a ligeti mozi ruhatárának és büfféjének, valamint a ligeti vendéglő bérletére. A ruhatár és büffére két ajánlat érkezett be: Hirschl Ferdinand 15.000 lejt, Kovács Albert 10.000 lejt ajánlott. A vendéglői bérletre négy ajánlat futott be: Loss János 36.000 lejt, Kramer Fanni 32.000 lejt, Mosut György 25.000 lejt és Laszkó Gábor 24.200 lejt ajánlott. Az árlejtési bizottság a magasabb ajánlatok elfogadását ajánlja a permanens bizottságnak.

— A Consum március 15-iki legújabb száma a költsön-összes feltételeivel és a gazdasági koronatanácsban tárgyalásra kerülő tervekkel foglalkozik. Közli a biztosítási törvény végrehajtási utasítását részletesen, folytatja a múlt évi pénzügyi és vállalati mérlegek ismertetését, közli a legújabb fizetésképtelenségeket, cégbejegyzéseket, közmunkák és közszállításokra kiírt árlejtéseket. Kérjen mutatóványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Ionu Maniu 3. szám.

A szerkesztésért felelősen

SALGÓ HENRIK

felel.

Legközelebb megnyílik

Bucuresti, CALEA VICTORIEI 64. SZ. ALATT, Bucuresti
egyetlen detail elárúsítási helye a lires, francia

A. G. B.

SZÖVŐGYÁR GYÁRTMÁNYAINAK.

Legújabb párisi divat selymekben és lenárukban

A LEGJOBB MINŐSÉGBEN.

A LEGOLCSÓBB ÁRAK.

„ELEGÁNS HÖLGY A. G. B. szövetet visel.”

Nemcsak

tüztől megmentett,

hanem

Esernyő és napernyőink

összes

olcsó elárúsítását folytatjuk.

szen-

zációs

**Győződjön meg
árainkról!**

Transilvania

ernyőárúház
Fischer Eliz-palota.)

Olcsó tölgypergetta hulladék tűzifa

1. osztályú száraz, egy nagy fuvar, 2 láda
házhöz szállítva, **480 Lejért**
leszállított árban
kapható az **Aradi Faipari R. T.**
Curtiel-utli fűrésztelében. Telefon 187.

Április 1-én nyílik meg

v. Tököli-tér 12. sz.

alatti **É T T E R E M.**

Abonensek felvételnek 4 tál étel

25 lel. A n. 6. közönség szíves

pártfogását kéri a tulajdonos.

Tavaszi ruhákat és felöltőket **legszebben**

KNAPP

fest, tisztít

v. Weitzer-u. 11.

modernül beren-

dezett vállaiata

v. Magyar-u. 10.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Régi olvasó. Arad. Érdeklődéssel olvastuk nb. lapját, amelyben az infláció-ellenes vezércikkünkre küldte el hozzánk észrevételeit. Az Aradi Közlöny, mint bizonyára volt alkalma Önnek is, mint régi olvasónak megállapítani, az élet ezerféle vonatkozásában szolgálja azt a feladatát, amelyet Ön „határozó közreműködésnek” nevez „az élet elvisehetővé tételében”. Evtizedekkel ezelőtt tüztük ki magunk elé ezt a célt és a mai viszonyok között kétszeresen tudatában vagyunk feladatunk fontosságának. Ön azt írja, hogy mivel az infláció nem lehetséges, nem változhatnak meg a szűkös pénzügyi viszonyok sem és ilyen körülmények között semmi kilátás nem lehetséges a lerodukált tisztviselői fizetések fölemelésére. „Mindoukinak kevesebb lesz a jövedelme, tehát kevesebbet is költhet. Nem marad más megoldás, — írja Ön — mint az élet tényleges, valódi olcsóbbá tétele. Le kell tehát szállítani Aradon a villany-, a gáz-, a víz- és az autobusz-árakat. A szabad versenyben a tűzifa, a kenyér, a zsír és a lakásárak kénytelenek lesznek nivellálni az árakkal, mert az egészséges konkurrencia lenyomja az árakat. Az árszállítási mozgalom az egész társadalom közérdeke”. Mindenben a legteljesebb mértékben Önnek van igazsága. Ezt a célt tüzte ki maga elé a kormány gazdasági programja is, de, hogy milyen taktikával dol-

goznak az egyes reszortokban a program megvalósításán, azt éppen a tegnapi vezércikkünkben világítottuk meg. Legyen meggyőződve Ön is róla, hogy az infláció ha meg is hozza a pénz látszólagos bőségét, az elértéktelenedő valutával arányosan nem emelkedtek meg sehol a világon a munkabérek, amelyek távolról sem tudták megközelíteni pl. Lengyelországban, Németországban, vagy Magyarországon még az elsőrendű élelmickek árait sem. Az egyetlen reális gazdasági koncepció ténylegesen az általános árszállítás, amely révén megközelítené a mélyen lenyomott jövedelmeket. A mai gazdasági helyzet nyomorúságának oka a legkézenfekvőbb módon ott található fel, hogy a kormány nemcsak, hogy nem jár elől a jó példával az árszállításban, de éppen ellenkezőleg, maga drágít. A város nem tehet mást, mint a kormány intencióihoz igazodik, hiszen bizonyos vonatkozásokban hasonló költségvetési helyzetben van, mint akármelyik más magánember. Manoiescu miniszterelnök szerint a drágaságot 3 tényező határozza meg: 1. A gazdasági termények ára. 2. Az ipari termények ára. 3. A lakbérek és a szállítási tarifa. Az általános olcsóbbodás elérésére viszont négy út áll rendelkezésre. 1. Az adóterhek leszállítása. 2. A munkabérek és a tisztviselői fizetések leszállítása. 3. A gyártási költségek lenyomása. 4. Az értékesítés megszervezése. Manoiescu szerint az első két eszközöz a jelenlegi viszonyok között nem lehet nyulni (?) Ha a kormányzat belátja, hogy

nem lehet soká vizet prédikálva bort inni, abban a pillanatban ténylegesen megkezdhet az olcsóbbodási akciót, amely minden mesterséges inflációs érték rombolás nélkül teremti meg az elvisehető létfeltételeket az állam minden dolgozó polgára számára.

H. L. Ghioroc. Sérelmének orvoslása érdekében Önnek nem a nyilvánosság, hanem ügyvédhez kell fordulnia. Az így részletesebb ismerete nélkül mi nem is vállalhatjuk tárgyilagos szövegét. Ha tényleg onhatalmulag jártak el és Önt jóhiszeműségével együtt szóval és tettel egyformán inzultálták, a törvény akkor is elégtételt kell, hogy adjon Önnek, ha önmaga nem szerzi meg azt.

T. Zs. Érdeklődik az ügyben a bucuresti-i magyar követségen (Str. Boteanu No. 6.) vagy a M. P. irodájában (Bucuresti, Str. Transilvaniei 6.)

„Az Ihuság elmegy”. Tizenöt éven keresztül hozzászoktatta a környezetét ahhoz, hogy magának nem kell a szerelem és nem kell a házasság. Most hirtelen rácszmélt arra, hogy nem akar szerelem nélkül meghalni és úgy érzi, hogy még szeretni tudna. De szégyelli magát környezetétől és fél, hogy kimutetik. Fel a fejjel. Ne féjen. Minden csoda csak három napig tart. Megszokják majd az emberek, hogy maga is ember és asszony akar lenni. Győzze le félmélt, ne törődjön a mosolyokkal és menjen a kitűzött útján. Okosabbat nem tehet.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kiánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbütyeggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk, Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetések vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

MIKALAKAI lakkihordáshoz megbízható, ügyes házaspárt keresünk. Jelentkezni délután az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

JÓLFÜZŐ mindenestől azonnalra keresetk. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 875

SZAKKÉPZETT, üzemező-molnár azonnali belépésre keresünk. Kása Testvérek, Dorobanți (Kisiratos). 880

FIATAL főző-mindenest keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 802

LAKÁS.

KIADÓ 4 szobás, teljesen modern uccal magastörszintes lakás május 1-re. Bővebbet Str. I. Russa (Luiza-u.) 8. Menzernél ugyanott. 871

KÉTSZOBÁ, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 8. 800

MODERN kétszobás, fürdőszobás, parkettas lakás, április 1-re kiadó. A belváros legjobb helyén. Str. Moise Nicoara 12. (v. Petőfi-ucca), I. emelet. 600

FÖLDSZINTI háromszobás lakás májusra kiadó, volt Zrínyi-ucca 9. 881

KÜLÖNBEJARATU, két egymásba nyíló uccai szoba 2-3 fiatalembernek esetleg teljes ellátással is, április 1-re vagy azonnalra kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 26. 888

SZÉP 2 nagyszobás, esetleg 3 nagyszobás, fürdőszobás, parkettás, 1-ső emeleti lakás kiadó május 1-től, volt Lázár Villamos-ucca 3. sz. 884

EGYSZOBÁ-KONYHÁS LAKÁS Strada Turnului (Lovarda-u.) 3., a Central-mozival szemben kiadó.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Kiadó azonnalra

2 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel, azonkívül májusra 2-3-4 szobás lakás fürdőszobával. Érdeklődni lehet: Stern Lipót háztulajd., Str. Matei Corvin 1. (Hunyadi-ucca). 872

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADÓ 1 d-b. MAV. gyártmányú 3 éves üzemező 1230 mm-es (6-os) golyóscsapágyas cséplőgép herceféjtő készülékkel, Hanomga. vagy Fordson traktorral, igen kedvező feltételek mellett. Cim: „Industria-economia” rt., Timisoara. 832

GYONYORU VITRINEK 3500 l., restaurált intarziás szekrények 3500 lej. ezüst gyertyatartók, antik ágyak, Bieder-mayer fotelok és divány, hintaszék, asztalok, tükrök, festmények, álló villanylámpák, toalettgarnitúrák, ebédlő és ösz-szekötő perza és gyári szőnyegek, fotelok, szalónok, gargon és complete háló, ebédlők, uriszobák, szalonberendezések, zongorák, pianók, hegedűk, disztárgyak, íróasztalok, könyvszekrények, stb. stb. eladók. **SALGÓNE** bizományi üzlete Arad, Str. Horia Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

PERZSASZŐNYEGEK eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 878

Fabrici de Ape Gazoase Unite Societate pe Actiuni Arad.

CONVOACARE.

Se convoacă **Adunarea Generala Ordinara** pentru ziua de **Duminica 29 Martie 1931** ora 3 p. m. in localul societății Arad, Str. Consistoriului 14.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă și bilanțul incheiat pe 31 Decembrie 1930.
2. Descarcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pentru anul 1930.

3. Eventuale propuneri.

Consiliul de administrație,

ACTIVA

BILANȚ per 31 Decembrie 1930.

PASSIVA

Casa in numerar...	87140	50	Capital societar ...	8.000.000	—
Sticle	5.900.621	—	Creditori	471.776	25
Mașini	1.427.098	—	Accepte... ..	305.861	—
Inventar	167.925	—			
Materiale	346.323	50			
Debitori... ..	748.069	50			
Pierderi sald... ..	100.459	75			
	8.777.637	25		8.777.637	25

Arad, la 31 Decembrie 1930.

Pentru contabilitatea
Ioan Gantner
contabil aut.

Consiliul de administratie:

Președinte **Ludovic Földesi** Director executiv **Iosif Révész** Director Administrator **Emeric Deutsch**

Director **Ernest Hanokker**

Director **Alexandru Szilágyi**

Bilanțul și contul de profit și pierdere de față le-am examinat, și confruntându-le cu registrul principal și registrele auxiliare, le-am găsit de acord, și in regulă.

Arad, la 10 Martie 1931.

Consiliul de cenzori:

Președinte **Dr. Ignatie Gross** Eugen Jakob Iosif Reusz.

Ujnan berendezett mőhelyemben **ruhafestést, vegytisztítást** legszabályosabban végzek **Hoszpodár,** Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

INGATLAN.

VOLT ZRINYI-ucca 12. sz. ház eladó. Ertekezhetni ugyanott. 822

UJ üzletház 2 szobás lakással Mosóczytelepen sürgősen olcsón eladó. V. Demeter-ucca 123. 876

KÜLÖNFÉLÉK.

VETEMÉNYES és gyümölcsös kert, nagypince bérbeadó. Luck, Str. Cuza Voda No. 20. 882

GARANTALOM A BIZTOS

ÉS GYORS SIKERT úgy az eladó, mint a vevőnek, ha 10 év óta fennálló bizományi üzletemhez fordul. Megrendelőim részére sürgősen keresek 12 személyes komplett ezüst evőeszközt, ezüst tálat és tálakat, antik ezüsttöket, perza ebédlőszőnyeget és szalon terítőket, Thonet székeket, márkás figurális porcellánokat, disztárgyakat, Bieder-mayer vagy empir függőlámpát és íróasztalt stb. Kivánatra házhoz megyek. — **SALGÓNE** bizományi üzlete Arad, Strada Horia Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Nr. 6621—1931.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că Primăria Municipiului Arad, in ziua de 22 Aprilie 1931. ora 12 a. m. va ține in biroul Serviciului economic Ușa Nr. 104 licitațiune publică cu oferte incheise și sigilate in conformitate cu Art. 88—110 din legea contabilității publice, — pentru furnizarea alor 250 vagoane piatră cl. I. sparte in dimensiuni de 2—6 cm. și 200 vagoane piatră brută cl. II. — necesară la construirea inbrăci-minților de drumuri

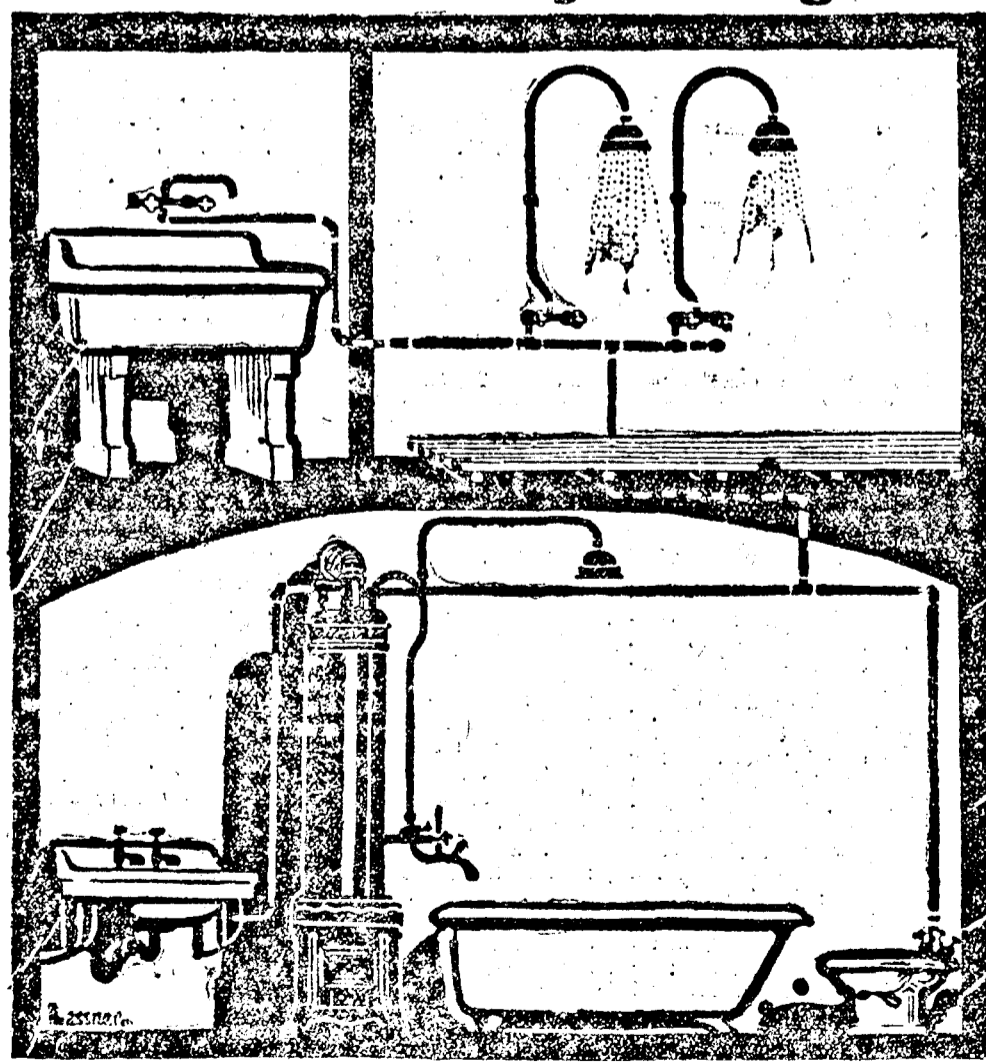
Concurenții pentru a fi admisi la licitațiune trebuie să depună in fața Comisiunei de licitații deodată cu oferta și garanția prevăzută in caetul de sarcini, in numărul sau hărții de valoare garantate de Stat.

Caetul de sarcini precum și condițiunile de licitații se pot vedea in fiecare zi de lucru in Camera 104 a primăriei.

Arad, la 12. Martie 1931.

Primăria Municipiului Arad.

Szenzációs újdonosság!

„CALDRAPID GABOR“

Román szabadalom
No. 18996—1930.

3 kg. fával
20 perc alatt
80° R. víz

egyszerre a fürdőkádban, mosdóban, konyhában stb.

Régi fafűtéses fürdőkályhák könnyen átalakíthatók ugyanezen rendszerre.

Kiválóan alkalmazható közintézményeknél, orvosoknál, kórházaknál stb.

Bővebbfelvilágosítástnyújt és megrendelhető a felfalálónál.

Dimitrie Gabor

Arad, Str. Horia 3.

Övakodjunk az utáztatéktóll